

– Tänk vad många skivor vi slipper ladda ner, bränna och skicka ut! **Talboken kommer** underlättar verkligen arbetet. Kristina Lundwall är bibliotekarie och arbetar med Talboken kommer, TBK, på Linköpings stadsbibliotek tillsammans med kollegan Anna Fahlbeck.

Talboken kommer sparar tid och gör det mycket lättare

Regionbibliotek Östergötland har, i samarbete med MTM, under flera år satsat mycket på projekt och information kring såväl taltidningar som talböcker. Och att arbetet gett resultat märks tydligt. De tre östgötakommunerna Linköping, Motala och Norrköping ligger alla på tio-i-topp-listan över flest TBK-låntagare i landet.

– Det var självklart för oss att sätta igång så fort det gick, våren 2017. Det är alltid roligt att testa ny teknik som förbättrar för låntagarna, säger Kristina Lundwall och Anna Fahlbeck på talboksavdelningen.

Linköping är det bibliotek som har allra flest TBK-låntagare i landet, drygt 50 personer. De flesta är över 80 år, den äldsta är 100 år. Tillsammans lånar de över 100 talböcker per månad via TBK.

– Vi har flera storläsare, några med väldigt specifika intressen. Ibland hade jag två timmars efterarbete efter ett telefonpass, nu är jag klar med TBK-lånen när jag lägger på luren, berättar Kristina.

Nöjda och klarar tekniken

Hon berättar också att låntagarna överlag är mycket nöjda, de allra flesta klarar tekniken. För dom som får problem finns alltid Taltidningshjälpen att ringa. Både bibliotek och låntagare har vid olika tillfällen fått support och stöd därifrån.

– En låntagare ringer oss varje vecka och vill ha många nya böcker. Han brukar fråga ”Gör du det här nu direkt, så jag kan börja läsa i eftermiddag?”

En annan av våra gamla låntagare var först tveksam, hon ville inte sluta gå till biblioteket. Men det går ju lika bra att gå hit och beställa TBK-lånen som att ringa, om man vill det.

Linköping har, som ett antal andra bibliotek runt om i landet märkt av försämring i postgången på senare år. Talbokslåntagarna har ibland blivit utan böcker i flera dagar när posten är sen.

När Linköping startade med TBK tog Kristina först själv kontakt med prenumeranter som hon kände till. När cirka 10 personer var igång så ringde sedan

Hur fungerar Talboken kommer, TBK?

Talboken kommer, TBK, är en tjänst från MTM där kommunbibliotek förmedlar talböcker via internet till IT-ovana låntagare. Tjänsten innebär att biblioteket lägger talböcker i låntagarens digitala bokhylla och att låntagaren därefter får böckerna direkt till sin spelare. I september 2018 finns 115 TBK-bibliotek i landet. Cirka 750 användare är anslutna till tjänsten.

En förutsättning för att kunna använda TBK-tjänsten är att låntagaren prenumererar på en dagstidning som taltidning. Det innebär att låntagaren har tillgång till en taltidningsspelare med uppkoppling till internet. Genom TBK kan låntagaren läsa både talböcker och taltidningar i samma spelare.

Kontakta info@mtm.se om ditt bibliotek vill börja med TBK. Mer information finns på: www.legimus.se/207112/talboken-kommer

Taltidningshjälpen runt till alla övriga prenumeranter på dagstaltidning i Linköping. Idag är cirka hälften av prenumeranterna i kommunen TBK-låntagare.

Alltid hjälp med TBK

Linköping har en speciell telefontid för talbokslåntagare, klockan 10-13, två dagar i veckan. Tidigare hade de bara telefontid på tisdagar, men med många nya låntagare krävdes ytterligare en dag.

– Men många ringer också till vår vanliga Kundtjänst eller kommer hit till Informationsdisken. Vi har utbildat personalen så att det alltid finns någon på biblioteket som kan göra TBK-utlån, även helger.

Kristina poängterar också att det är viktigt att aldrig ställa in telefontider. Talbokslåntagare blir lätt avskräckta om de inte kommer fram, eller om de upplever att de ställer till med besvär.

– Dessutom är det viktigt med uppföljning, som alltid när man arbetar med tillgänglighet. Vi försöker ringa upp och fråga hur det går, om vi inte hört av någon på ett tag.

Motala

I Motala, cirka 5 mil väster om Linköping, arbetar bibliotekarie Inger Hollström Flis med talböcker. Räknat i lån/invånare går TBK-verksamheten till och med bättre här än i Linköping. Motala har med sina knappt 44 000 invånare 17 TBK-låntagare.

– Vi låg också på förra våren och bara väntade på att få starta. Det bästa med TBK är att låntagarna kan få boken så snabbt, och att det går att låna ut var man än är, via telefonen. Jag har suttit på konferens i Stockholm och lagt in talböcker när någon varit helt utan böcker, säger Inger.

Men TBK-verksamheten i Motala är inte beroende av att just Inger svarar i telefon. Liksom kollegorna i Linköping har hon sett till att utbilda personalen så

att det alltid finns någon på biblioteket som kan göra ett TBK-utlån. I disken ligger enkla lathundar.

– Det är en klar fördel att mina kollegor blivit mera involverade i talbokshanteringen. Nu kan alla göra TBK-utlån. Men det är bara ett fåtal som laddar ned eller bränner skivor.

– Jag tror att det här höjt det allmänna medvetandet om talböcker hos personalen. Nu ser alla hur många talböcker det verkligen finns att få tag på, och är mera medvetna om att det här är en service att erbjuda låntagarna.

Hembesök

När Motala startade med TBK ringde Inger först upp några av de taltidningsprenumeranter hon kände till. Sedan ringde Taltidningshjälpen till de övriga. Också i Motala har nästan hälften av prenumeranterna på taldagstidning blivit TBK-låntagare.

– Jag valde sedan att gå hem till de flesta nya TBK-låntagarna för att se till att de kom igång. På det sättet lärde jag mig själv en hel del. Jag såg det som fortbildning, och tyckte att det var bra om de kom igång snabbt.

Men det är ju enklare på ett litet ställe, inte så stora avstånd och inte så många personer.

Inger har några riktiga storläsare som alla är väldigt nöjda med TBK. Hon har också några sporadiska låntagare, och någon som inte riktigt kommit igång ännu:

– Man behöver egentligen hinna följa upp mera, och ringa igen, om de inte kommer igång, säger Inger.

Antalet ökar

Antalet TBK-låntagare har ökat något i Motala hela tiden sedan starten. Alla landets nya prenumeranter på taldagstidning får information om TBK från Taltidningshjälpen. När någon visar intresse för tjänsten skickar Taltidningshjälpen kontaktuppgifterna till det aktuella biblioteket.

– Vi har också fått nya TBK-låntagare när lokala Östgöta taltidning berättat om tjänsten. Det är viktigt att hitta rätt informationskanaler.

Inger kan inte se några nackdelar med tjänsten: – Det krävs ju mera kontakt och stöd i början, men sedan underlättas verkligen hanteringen. Och det är roligt och bra att involvera resten av bibliotekspersonalen mera i talboksarbetet. ●

I disken på biblioteket i Motala står Nora Höjer och Inger Hollström Flis.